

ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก การคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ
และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
Positive Psychological Capital, Thinking Like a Futurist, Professional
Commitment, and Applying Psychology to Life among
Prince of Songkla University Students

อริยา คูหา¹, ฮานานมุฮิบบะตุตติน นอจี¹, สรินญา ปุติ¹, ปรีนาภา ชูรัตน์¹ และ ฐปรัตน์ รักษภานุสิทธิ์^{2*}
Ariya Kuha¹, Hananmuhibbatuddin Nochi¹, Sarinda Puti¹, Preenapa Choorat¹
and Thaparut Rukpanusit^{2*}

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี¹,
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี^{2*}
Faculty of Education, Prince of Songkla University Patani Campus¹,
Faculty of Nursing, Prince of Songkla University Patani Campus^{2*}

(Received: February 19, 2021; Revised: June 15, 2021; Accepted: June 15, 2021)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก การคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษา 2) ความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกกับการคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต 3) อิทธิพลของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่มีต่อการคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพและการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 165 คน ปีการศึกษา 2562 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก การคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพและการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตที่มีค่า IOC ระหว่าง .67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .947, .941, .944 และ .964 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา, ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และความแปรปรวนพหุคูณทางเดียว (One Way MANOVA) พบว่า

1. ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษายู่ในระดับสูง ($M=3.76$, $SD=0.60$) การคิดเชิงอนาคตอยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.46$, $SD=0.39$) ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ อยู่ในระดับสูง ($M=3.52$, $SD=0.39$) การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต อยู่ในระดับสูง ($M=3.76$, $SD=0.46$)

2. ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับการคิดเชิงอนาคต ($r=.220$) ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ ($r=.359$) และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต ($r=.378$) มีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับสูงมีผลต่อตัวแปรทั้งสามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมากกว่าทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับต่ำ กล่าวคือ การคิดเชิงอนาคต (.01) ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ (.001) และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต (.001)

สถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่เป็นคุณจริยทรัพย์ให้แก่ผู้เรียน เพราะยังผู้เรียนมีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมากเพียงใด ก็ยังมีการคิดเชิงอนาคต และความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพมากเพียงนั้น

คำสำคัญ: ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก, การคิดเชิงอนาคต, การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต, ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding email: thaparut.r@psu.ac.th 091-8493977)

Abstract

The descriptive article aimed to: 1) explore positive psychological capital, thinking like a futurist, professional commitment and applying psychology to life, 2) study the relationships between positive psychological capital and thinking like a futurist, professional commitment and applying psychology to life, as well as 3) examine the effects of positive psychological capital on thinking like a futurist, professional commitment, and applying psychology to life. Sample was 165 graduate students of Prince of Songkla University, enrolled in 2019. Tools utilized were questionnaires on positive psychological capital, thinking like a futurist, professional commitment, and applying psychology to life. Instruments had IOC ranging from .67-1.00, and Cronbach's alpha coefficient yielding values of .947, .941, .944 and .964, respectively. Data were analyzed using mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient, and One-way MANOVA.

Results revealed that positive psychological capital, professional commitment, and applying psychology to life were at high level among students, while thinking as a futurist was at a moderate level. There was low statistically significant relationship between positive psychological capital and thinking like a futurist ($r = .220$), professional commitment ($r = .359$) and applying psychology to life ($r = .378$) at .01 level. Positive psychological capital affected thinking like a futurist, professional commitment, and applying psychology to life at statistically significant levels of .01, .001, and .001, respectively.

Positive psychological capital was an excellent wealth which the educational institute should foster and enhance the learners. The more the learner engage with positive psychological capital, the more they show thinking like a futurist, and professional commitment.

Keywords: Positive Psychological Capital, Thinking like a Futurist, Professional Commitment, Applying Psychology to Life

บทนำ

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 28 เน้นที่จะพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูง และการค้นคว้าวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม การศึกษาในระดับอุดมศึกษา จึงเป็นเสมือนแหล่งความรู้ที่จะเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ วิชาชีพและการสร้างองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาสังคม เพื่อใช้เป็นปัจจัยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อันเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ (Kaowsomboon, 2015)

ยุทธศาสตร์การพัฒนานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสถาบันอุดมศึกษา จึงสอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560 – 2574) และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 ที่ได้กำหนดเป้าหมายในการสร้างทุนทางสังคมให้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมที่ดีขึ้น (Pawawimon, 2016) กรอบที่พันธกิจของคณะศึกษาศาสตร์และหลักสูตรจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ที่เน้นการพัฒนาสังคมฐานความรู้บนพื้นฐานพหุวัฒนธรรม สร้างบัณฑิตที่สามารถบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติ (Knowledge to Action) ให้มีทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ หลักสูตรจึงได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะศาสตร์ทางจิตวิทยาอันเป็นศาสตร์แห่งชีวิต และศาสตร์แห่งจิตใจ เพื่อให้นักศึกษามีภูมิคุ้มกันทางจิตใจได้เข้าใจตนเองและผู้อื่น เพราะศาสตร์ทางด้านจิตวิทยา เป็นวิทยาการที่ครอบคลุม “วงจรความเป็นมนุษย์” ทั้งที่เป็นส่วนใหญ่และส่วนย่อย ความรู้ทาง

จิตวิทยามีประโยชน์ต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การที่นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้ความสำคัญในการเลือกเรียนศาสตร์แห่งจิตวิทยาเป็นวิชาเอก สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษามีเจตคติ มีวิจรรย์ญาณ สนใจ มุ่งอนาคต มีความหวัง ตื่นตัว จึงเห็นแง่บวกของการเรียนจิตวิทยาที่ครอบคลุมทุกๆ มิติของชีวิต โดยเฉพาะบริบททางจิตวิทยาเชิงบวกที่ Tantiwivat (2017) ได้กล่าวว่า เป็นแขนงวิชาหนึ่งของจิตวิทยาที่น่ากระบวนกรทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการแสวงหาองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาและฝึกฝนให้มีอัจฉริยภาพ เสริมสร้างคุณภาพชีวิตของบุคคลให้มีความสุขและสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น Luthans, Avolio, Avey & Norman (2007) พบว่า ลักษณะบุคคลที่มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก มักมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) การมองโลกในแง่ดี (Optimism) มีความผาสุกทางด้านจิตใจดี (Psychological Well-Being) ในทางตรงกันข้ามผู้ที่ไม่มีทุนทางจิตวิทยาต่ำจะมีความเครียดในการทำงานสูง Abbas & Raja (2011) และ Poohongthong (2018) พบว่า ทุนทางจิตวิทยาทางบวกส่งผลทางบวกต่อผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนหลายประการ

นอกจากนี้แล้วทักษะการคิดก็เป็นอีกหนึ่งคุณภาพของพลังแห่งชีวิตที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการคิดเชิงอนาคต ที่เป็นความสามารถในการคาดการณ์สิ่งที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตอย่างมีหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม ช่วยให้ขยายขอบเขตการมองชีวิตให้กว้างออกไปจากกรอบที่เคยมองแต่เพียงในชีวิตประจำวัน (Moonkum, 2010) ตลอดจนความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ ที่หมายถึง สภาวะทางจิตใจในทางบวกของบุคคลที่สัมพันธ์กับงานที่ประกอบด้วย ความกระตือรือร้น การทุ่มเทอุทิศและความจดจ่อใส่ใจ Oraphin Choochom. (2016) บุคคลที่มีความยืดหยุ่นผูกพันในงานจะปฏิบัติงานตามบทบาทที่ตนได้รับอย่างเต็มที่ทั้งทางด้านกาย การรู้คิด และอารมณ์ (Poohongthong, 2018) และการประยุกต์นำความรู้ ความสามารถจิตวิทยาไปใช้ในทางวิชาการและวิชาชีพ Larson & Luthans (2006) พบว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในงาน และมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เหล่านี้จึงเป็นความท้าทายของหลักสูตรที่จะช่วยสร้างความมั่นใจในเรื่อง คุณภาพการศึกษาให้นักนักศึกษา ผู้ปกครอง และสังคม

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก การคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษา เพื่อที่จะได้เป็นสารสนเทศเชิงรุกและได้เป็นแนวทางในการสร้างระบบการพัฒนานักศึกษาที่เน้นการปลูกฝังให้นักศึกษามีทักษะ ศักยภาพทางวิชาการ ทางวิชาชีพ และคุณธรรม จริยธรรมเทียบเคียงกับผู้สำเร็จการศึกษาระดับวิชาชีพเดียวกันต่อไป อีกทั้งข้อมูลดังกล่าวอาจถือเป็นตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้เกณฑ์กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรและคณะฯ ให้ได้มาตรฐานตามความต้องการ และความคาดหวังของผู้ใช้บัณฑิต สังคม และประเทศชาติยิ่ง ๆ ขึ้นไป

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก การคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก กับการคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต
3. เพื่อศึกษาอิทธิพลของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่มีต่อการคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต

สมมติฐานวิจัย

1. ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์กับการคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษา
2. ระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก มีอิทธิพลต่อการคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychological Capital หรือ PsyCap) เป็นฐานศึกษา ตามแนวคิดของ Luthans, Avolio, Avey & Norman (2007) ที่เชื่อว่าคุณลักษณะเชิงบวกของบุคคลสามารถพัฒนาได้ ประกอบด้วย 1) ความเชื่อมั่นในความสามารถ (Efficacy) ที่หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ในความสามารถของตนในการกระทำหรือปฏิบัติงานหนึ่ง ๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ 2) การมองโลกในแง่ดี (Optimism) หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคาดหวังผลลัพธ์ที่ดี ท่ามกลางอุปสรรคปัญหา เป็นมุมมองที่เชื่อว่าโลก บุคคล และเหตุการณ์ต่าง ๆ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงที่ดีต่อกัน 3) ความหวัง (Hope) หมายถึง กระบวนการทางความคิดของบุคคลที่คิดและวางแผนเกี่ยวกับเป้าหมายของตนเอง 4) ความยืดหยุ่นทางอารมณ์ (Resilience) หมายถึง ความสามารถในการต้านทานและรับมือกับความเครียดและอุปสรรคปัญหา อีกทั้งสามารถผ่อนคลายฟื้นตนเองกลับสู่ปกติได้อย่างรวดเร็ว คุณลักษณะนี้ช่วยเกื้อหนุนศักยภาพของบุคคลให้ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม เสริมสร้างความเข้มแข็ง และศักยภาพทางจิตใจให้มีพฤติกรรมทางบวกในการทำงาน และการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างไร ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาอิทธิพลของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่มีต่อการคิดเชิงอนาคต หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกล และเล็งเห็นผลดีผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต รวมทั้งสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรับผลดีหรือผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ด้วยแนวคิดของ Wehmeyer (1986) ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ ที่หมายถึงสภาวะทางจิตทางบวกของบุคคลที่สัมพันธ์เป็นระบบกับหน้าที่ และบทบาท ตามแนวคิดของ Schaufeli, Salanova, González-Romá, & Bakker (2002) และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชาและหลักสูตร เพื่อจะได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมต้นทุนทางจิตวิทยาของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต อีกทั้งได้สารสนเทศเพื่อเทียบเคียงกับผู้สำเร็จการศึกษาในวิชาชีพเดียวกันต่อไป อีกทั้งข้อมูลดังกล่าวอาจถือเป็นตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้คุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะฯ และเป็นแนวทางที่หน่วยงานในระดับหลักสูตร และคณะได้นำมาพัฒนาปรับปรุงการผลิตบัณฑิตให้ตรงตามเป้าหมายของมหาวิทยาลัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ดำเนินการวิจัยในเดือนมกราคม พ.ศ. 2563

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติมุ่งเน้นแบบจำกัด โดยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาวิชาเอกและวิชาโทจิตวิทยาและการแนะแนว ชั้นปีที่ 1-4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทุกคนที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2562 จำนวน 188 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนักศึกษาวิชาเอกและวิชาโทจิตวิทยาและการแนะแนว ชั้นปีที่ 1-4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 165 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

โดยใช้สูตรยามานะ (Yamane, 1970) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 127 คน และเก็บเพิ่มเพื่อป้องกันการสูญหาย อีก 20 % ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 165 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ และชั้นปี

1.2 แบบสอบถามทางจิตวิทยาเชิงบวก จำนวน 24 ข้อ แบบ Likert Scale 5 ระดับ กล่าวคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด พัฒนาขึ้นตามแนวคิดของ Luthans, Youssef, Avolio & Norman (2007) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ความเชื่อมั่นในความสามารถ การมองโลกในแง่ดี ความหวัง และความยืดหยุ่นทางอารมณ์

1.3 แบบสอบถามการคิดเชิงอนาคต จำนวน 40 ข้อ แบบ Likert Scale 5 ระดับ กล่าวคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ผู้วิจัยได้พัฒนาตามแนวคิดของ Wehmeyer (1986) แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การมองการณ์ไกล การรวบรวมข้อมูลก่อนตัดสินใจ การมองเห็นความสัมพันธ์ของสรรพสิ่ง การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การกำหนดอนาคตตนเองได้ และการสร้างพลังบวก

1.4 แบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ จำนวน 30 ข้อ แบบ Likert Scale 5 ระดับ กล่าวคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามแนวคิดของ Schaufeli, Salanova, González-Romá, & Bakker (2002) แบ่งได้ 3 ด้าน กล่าวคือ ความกระตือรือร้น การทุ่มเทอุทิศ และความจดจ่อใส่ใจ

1.5 แบบสอบถามการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต จำนวน 13 ข้อ ผู้วิจัยพัฒนาจากการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของรายวิชาและหลักสูตร มาเป็นต้นแบบในการพัฒนาให้เหมาะสมที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบ Likert Scale 5 ระดับ กล่าวคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ยการคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต พิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนด้วยเกณฑ์สัมบูรณ์ ดังนี้ (ดัดแปลงมาจาก Prakmuong, 1997)

4.51 - 5.00	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับสูงที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับสูง
2.51 - 3.50	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับน้อย
ต่ำกว่า 1.50	หมายถึง	ความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา 2 ท่าน ด้านภาษา 1 ท่าน เพื่อพิจารณาคุณภาพและความเหมาะสม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น แล้วนำแบบสอบถามที่ผ่านการคัดเลือก นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach (1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นทางจิตวิทยาเชิงบวก การคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต เท่ากับ .947, .941, .944 และ .964 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยหลักผ่านการอบรม จรรยาบรรณวิจัยในมนุษย์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 และต่อเนื่องเสมอมา

2. เก็บข้อมูลจากนักศึกษา โดยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม จากนั้นนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ก่อนลงบันทึกข้อมูลในโปรแกรมสำเร็จรูป จาก การตรวจสอบได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 87.76

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลด้วยค่าสถิติเชิงพรรณนา คือ ความถี่ ร้อยละ
2. วิเคราะห์ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก การคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และด้านการประยุกต์จิตวิทยา ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Product Moment Coefficient) ระหว่างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก กับการคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยา เพื่อชีวิตพิจารณาความสัมพันธ์ สหสัมพันธ์ด้วยเกณฑ์ ดังนี้ (Hinkle, 1998)

ค่า (r)	ระดับของความสัมพันธ์
0.90 - 1.00	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
0.70 - 0.90	มีความสัมพันธ์กันสูง
0.50 - 0.70	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.30 - 0.50	มีความสัมพันธ์กันต่ำ

4. วิเคราะห์ระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ออกเป็น 3 พิสัย เพื่อศึกษาอิทธิพลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก แต่ละระดับว่าส่งตัวแปรตามทั้งสามอย่างไร ใช้เกณฑ์พิสัยหารด้วยช่วงชั้นที่ต้องการ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.33	หมายถึง มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับต่ำ
คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.67	หมายถึง มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.68 - 5.00	หมายถึง มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับสูง

5. วิเคราะห์อิทธิพลของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่มีต่อการคิดเชิงอนาคต และความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต ด้วยสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณแบบทางเดียว (Multivariate Analysis of Variance: One-Way MANOVA) ทดสอบรายคู่ตัวแปรทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกด้วยวิธี Bonferroni โดยก่อนการวิเคราะห์ได้ทดสอบเงื่อนไขของการใช้สถิติ Multivariate Analysis of Variance ของตัวแปรตามคือ การคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต ดังนี้

Variance – Covariance Matrices ของตัวแปรตามในแต่ละกลุ่มต้องเท่ากัน จากการทดสอบโดยใช้ Box's M (Box's Test of Equality of Covariance Matrices) ซึ่งมีค่า Box's M = 12.99, F = .893, df1 = 12, df2 = 461.19, Sig. = .554 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนด (.05) แสดงว่า Variance - Covariance Matrices ของการคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตไม่แตกต่างกัน จึงสอดคล้องการใช้เงื่อนไขของ MANOVA (Vanichbancha, 2009)

ตัวแปรตามต้องมีความสัมพันธ์กัน โดยใช้ Bartlett's Test of Sphericity เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามมีค่า Likelihood Ratio = .000, Approx. Chi-Square=101.055, Sig=.000 แสดงว่าตัวแปรตามมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p=.000$) ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการทดสอบความแปรปรวนตัวแปรพหุคูณ

ตัวแปรตามมีการแจกแจงปกติ (Normality) จากการทดสอบ Kolmogorov-Smirnov พบว่าค่า Significance (2-Tailed) แต่ละค่าเท่ากับ .200 แสดงถึง การกระจายโค้งปกติ สอดคล้องการใช้เงื่อนไขของ MANOVA

เมื่อพบว่าทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมีผลต่อการคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต จึงได้ทำการทดสอบ Univariate Tests

จริยธรรมวิจัย

ผู้วิจัยได้รับอนุมัติให้เก็บข้อมูล โดยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ งานวิจัยนี้ได้รับการรับรองทางจริยธรรมครั้งแรก ตามเลขที่โครงการ psu.pn.2-015/61 ต่อมาได้ขอ

ขยายเวลาการรับรองโครงการ และผ่านการรับรอง ตามเลขที่โครงการ psu.pn.2-041/63 วันที่ 28 กรกฎาคม 2020

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างมีทั้งสิ้น 165 คน เป็นนักศึกษาชาย 35 คน ร้อยละ 21.21 เป็นนักศึกษาหญิง 130 คน ร้อยละ 78.79 ในจำนวนนี้ศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 24 คน ร้อยละ 14.51 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 48 คน ร้อยละ 29.10 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 48 คน ร้อยละ 29.10 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 45 คน ร้อยละ 27.29

2. ระดับทุนจิตวิทยาทางบวกการคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษา

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก การคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (N=165)

ตัวแปร	M	SD	ระดับ
ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก	3.76	0.60	สูง
ด้านความเชื่อมั่นในความสามารถ	3.64	0.63	ปานกลาง
ด้านการมองโลกในแง่ดี	3.89	0.80	สูง
ด้านความหวัง	3.83	0.70	สูง
ด้านความยืดหยุ่นทางอารมณ์	3.69	0.66	สูง
การคิดเชิงอนาคต	3.46	0.39	ปานกลาง
ด้านการมองการณ์ไกล	3.67	0.61	มาก
ด้านการรวบรวมข้อมูลก่อนตัดสินใจ	3.05	0.51	ปานกลาง
ด้านการมองเห็นความสัมพันธ์	3.50	0.47	ปานกลาง
ด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง	3.05	0.64	ปานกลาง
ด้านการกำหนดอนาคตตนเอง	3.19	0.50	ปานกลาง
ด้านการสร้างพลังบวกต่อชีวิต	3.19	0.50	ปานกลาง
ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ	3.52	0.39	มาก
ด้านความกระตือรือร้น	3.59	0.43	มาก
ด้านการทุ่มเทอุทิศ	3.58	0.42	มาก
ด้านความจดจ่อใส่ใจ	3.34	0.50	ปานกลาง
การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต	3.76	0.46	มาก

ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($M=3.76$, $SD=0.60$) โดยด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ “ด้านการมองโลกในแง่ดี” ($M=3.89$, $SD=0.80$) และ “ด้านความเชื่อมั่นในความสามารถ” มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ($M=3.64$, $SD=0.63$) การคิดเชิงอนาคต โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($M=3.46$, $SD=0.39$) ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ “ด้านการมองการณ์ไกล” ($M=3.67$, $SD=0.61$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “ด้านการรวบรวมข้อมูลก่อนตัดสินใจ” ($M=3.05$, $SD=0.51$) และ “ด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง” ($M=3.05$, $SD=0.64$) ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M=3.52$, $SD=.39$) ด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ “ด้านความกระตือรือร้น” ($M=3.59$, $SD=0.43$) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ “ด้านความจดจ่อใส่ใจ” ($M=3.34$, $SD=0.50$) การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M=3.76$, $SD=0.46$)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก กับการคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษา

ตาราง 2 ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (r) ระหว่างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกกับการคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต ($N=165$)

	ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก (r)
การคิดเชิงอนาคต	.220**
ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ	.359***
การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต	.378***

** $p < .01$, *** $p < .001$

จากตาราง 2 พบว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำกับการคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .220, .359 และ .378 ตามลำดับ

4. อิทธิพลของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่มีต่อการคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษาที่มีทุนจิตวิทยาเชิงบวกระดับแตกต่างกัน

ตัวแปร	ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก					
	ต่ำ ($n=5$)		ปานกลาง ($n=46$)		สูง ($n=114$)	
	M	SD	M	SD	M	SD
การคิดเชิงอนาคต	3.45	0.29	3.30	0.31	3.53	0.40
ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ	3.39	0.21	3.28	0.33	3.62	0.38
การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต	3.66	0.35	3.45	0.39	3.89	0.43

ตาราง 4 การวิเคราะห์อิทธิพลของทุนจิตวิทยาเชิงบวกที่ส่งผลต่อการคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต (One-way MANOVA)

ตัวแปร	สถิติทดสอบ	Value	F	df	p
Intercept	Pillai's Trace	.970	1723.123	3.00	< .01
	Wilks' Lambda	.030	1723.123	3.00	< .01
	Holmell's Trace	32.309	1723.123	3.00	< .01
	Roy's Largest Root	32.309	1723.123	3.00	< .01
ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก	Pillai's Trace	.237	7.204	6.00	< .01
	Wilks' Lambda	.764	7.696	6.00	< .01
	Holmell's Trace	.309	8.185	6.00	< .01
	Roy's Largest Root	.307	16.482	3.00	< .01

จากตาราง 4 พบว่าทุนจิตวิทยาเชิงบวกมีผลต่อ การคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <.01 ตามที่ผู้วิจัยกำหนด เมื่อพบว่าทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมีผลต่อการคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต จึงได้ทำการทดสอบ Univariate Tests

ตาราง 5 การวิเคราะห์การคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษาที่มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกแตกต่างกัน (สูง กลาง ต่ำ)

แหล่งความแปรปรวน	ตัวแปรตาม	SS	df	MS	F	p
ทุนทางจิตวิทยา เชิงบวก	การคิดเชิงอนาคต	1.667	2	.834	5.755	.004
	ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ	3.982	2	1.991	14.997	.001
	การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต	6.469	2	3.235	18.079	.001
ความคลาดเคลื่อน	การคิดเชิงอนาคต	23.464	162	.145		
	ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ	21.507	162	.133		
	การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต	28.986	162	.179		
รวม	การคิดเชิงอนาคต	2011.02	165			
	ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ	2073.897	165			
	การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต	2378.467	165			

ผลวิเคราะห์ตาราง 5 พบว่า ระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่ต่างกันส่งผลให้ตัวแปรตามแตกต่างกัน โดยพบว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับสูงมีผลต่อการคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต มากกว่าทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรือกล่าวอีกนัย ปฏิสัมพันธ์ระหว่างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่ต่างกัน มีผลต่อการคิดเชิงอนาคต ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01, .001 และ .001

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกอยู่ในระดับสูง สะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการในการพัฒนานักศึกษาของสถาบัน คณะและหลักสูตรที่ผ่านรายวิชาและกิจกรรมต่าง ๆ ตามมาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพให้กับนักศึกษาอย่างเป็นระบบ ได้พัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและการปรับตัวในด้านต่าง ๆ บรรลุผล การที่นักศึกษาได้รับการพัฒนาแบบองค์รวมทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม โดยผ่านการเรียนรู้ และการร่วมกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมต้นกล้าห้องจิตวิทยา 4 ชั้นปี กิจกรรม Psy Ten : เครือข่ายจิตวิทยา 10 สถาบัน การลงพื้นที่โรงเรียนเพื่อสังเกตการณ์การเรียนการสอน การแข่งขันกีฬา 5 วิทย์ กีฬาศึกษาศาสตร์-ครุศาสตร์ ระหว่างมหาวิทยาลัย เพื่อแลกเปลี่ยนด้านการดำเนินงาน ทำกิจกรรม และเป็นแนวทางในการเสริมสร้างศักยภาพของเยาวชน เพื่อสร้างความร่วมมือในการศึกษาของชุมชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ การส่งเสริมจิตอาสา การเข้าร่วมกิจกรรมนับชั่วโมง 100 ชั่วโมงทั้งของคณะ และของมหาวิทยาลัยเพื่อให้นักศึกษาได้มีสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม มีมนุษยสัมพันธ์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และโครงการอาจารย์ที่ปรึกษาพบนักศึกษาเป็นต้น เพื่อให้นักศึกษาเป็นคนที่สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน (Trubprawong, 2013) เหล่านี้จึงส่งผลให้ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง ตลอดจนองค์ประกอบทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก อาทิเช่น การมองโลกในแง่ดีของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง ความหวังอยู่ในระดับสูง และความยึดมั่นทางอารมณ์ของนักศึกษา ซึ่งเป็นลักษณะทั่วไปของบุคคล (Rew, 2005) อยู่ในระดับสูง แม้ว่าความเชื่อมั่นในความสามารถของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง Bandura (1997) ได้กล่าวถึง การรับรู้ความสามารถในตนเองว่าเป็นความรู้สึกของบุคคลที่ประเมินความสามารถของตนว่าสามารถแสดงพฤติกรรมในสถานการณ์หนึ่งได้มากน้อยเพียงใด ถ้าบุคคลเชื่อว่าตนเองมีความมั่นใจว่าสามารถทำกิจกรรมนั้น ๆ ได้ ก็จะไม่กลัวและไม่หวาดหวั่นต่ออนาคต จะเพียรพยายาม มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมนั้น ๆ มากขึ้น แต่ด้วยการมองโลกในแง่ดีที่เป็นภาษาของการสื่อสาร เป็นทักษะที่ช่วยให้ประสบความสำเร็จและก้าวหน้าของนักศึกษาอยู่ในระดับสูง จึงย่อมสามารถยืนยันถึงศักยภาพของนักศึกษาให้สามารถเจริญเติบโต งอกงาม และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถใช้การสื่อสาร บริหารคน บริหารเวลา บริหารเพื่อน การจัดการอารมณ์ตนเอง การตั้งใจและหัวนล้อม รวมทั้งกล้าแสดงออก มีภาวะผู้นำ

จากผลวิเคราะห์ครั้งนี้พบว่าทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกอยู่ในระดับสูง จึงเป็นความสำเร็จของสถาบัน และหลักสูตรที่ผลิตนักศึกษา ด้วยบริบทการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะต้องอาศัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องทั้งวิชาการ วิชาชีพ ความรู้และความเข้าใจ (Cognitive Factors) อันได้แก่ ความคิด (Thinking) วิสัยสมารถ (Competency) การเรียนรู้ (Learning) ความจำ (Memory) ความตั้งใจ (Attention) และการแก้ปัญหา (Problem-Solving)

ประสิทธิภาพของความสำเร็จที่หลักสูตรได้พัฒนานักศึกษาในทุกๆ ด้าน จึงได้นำไปสู่คุณภาพผู้เรียน เช่นเดียวกับ Srisawat (2015) ที่ศึกษาและเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาของนักศึกษาโดยการให้คำปรึกษากลุ่ม พบว่า นักศึกษามีทุนทางจิตวิทยา โดยรวมอยู่ในระดับสูง ความหวัง การมองโลกในแง่ดี ความเชื่อในความสามารถของตนเองและความหยุนตัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง Vanno (2018) พบว่า การรับรู้ความสามารถแห่งตนทางวิชาการ และการฟื้นฟูพลังทางวิชาการเป็นองค์ประกอบของทุนจิตวิทยาเชิงบวกทางวิชาการที่เป็นความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญสูงสุด 2 ลำดับแรกไม่ว่าจะเป็นการจัดลำดับความสำคัญด้วยวิธีใดก็ตาม Harinpolsiti, Srisawat & Voracharoensri (2018) พบว่า ก่อนการทดลองทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักเรียน อาชีวศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนรายองค์ประกอบ พบว่า ความหยุนตัวอยู่ในระดับสูง การมองโลกในแง่ดี การเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง และความหวังอยู่ในระดับปานกลาง ผลการค้นพบที่แตกต่างกันนี้อาจอนุมานได้จากบริบทสาขาวิชา และหลักสูตรที่แตกต่างกัน

การคิดเชิงอนาคต พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยองค์ประกอบย่อย กล่าวคือ การรวบรวมข้อมูลก่อนตัดสินใจ การมองเห็นความสัมพันธ์ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง การกำหนดอนาคตตนเอง การสร้างพลังบวกต่อชีวิต ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน (แม้ว่าด้านการมองการณ์ไกลอยู่ในระดับสูง) ซึ่งอาจจะความคิดเห็นในรายการที่นักศึกษาสะท้อนว่า “ไม่สนใจต่ออนาคต ด้วยเชื่อในปัจจุบันที่ได้เลือกทำในสิ่งที่ตนเองพอใจ” (มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด) สะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการความคิดของนักศึกษาในการยอมรับ เช่น การเปิดใจยอมรับสิ่งใหม่ ๆ การยอมรับนวัตกรรม ความคิดเห็นและการเปลี่ยนแปลง (Readiness for Changing) และปรับตัวต่อกฎ ระเบียบ เทคโนโลยี วิถีชีวิตใหม่ๆ ควรได้รับการปรับเปลี่ยนเจตคติจากผู้ที่เกี่ยวข้องให้เป็นการเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ตั้งใจ และใช้กระบวนการทางปัญญามากกว่าการรับรู้ อาจจะทำให้นักศึกษาได้รับองค์ความรู้ นวัตกรรมใหม่ ๆ มากขึ้น ช่วยให้สามารถปรับตัวให้ก้าวไปกับเทคโนโลยี ได้เพิ่มคุณค่าแก่ตนเอง กระตือรือร้น มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ฯลฯ ทั้งนี้คณะ หลักสูตรตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอาจจะระดมพลังสมอง ร่างยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมสู่เป้าหมายสากล เช่น พัฒนานักศึกษาที่ไม่เน้นวิชาการเพียงอย่างเดียว หากเน้นถึงความเป็น “บุคคลแห่งวันพรุ่งนี้” โดยใช้กิจกรรมและโครงการเป็นสื่อถึงนักศึกษากลุ่มที่ไม่ค่อยยอมรับการเปลี่ยนแปลง อย่างก็ตามปัจจุบัน พบว่า การศึกษาเกี่ยวกับการคิดเชิงอนาคต โดยเฉพาะในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยที่ยังมีจำกัด มีเพียงงานวิจัยเกี่ยวกับเด็กอัจฉริยะ และเด็กกลุ่มวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา จึงควรที่จะมีการศึกษาเพิ่มขึ้นในกลุ่มตัวอย่างนี้

ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก อธิบายได้ว่า การที่นักศึกษาตัดสินใจให้ความสำคัญในการเลือกเรียนศาสตร์จิตวิทยาเป็นวิชาเอก เข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สะท้อนว่านักศึกษามีความสนใจ มีเจตคติและพิจารณาญาณ มีความมุ่งมั่น มีความหวัง ตื่นตัว มีความคิดเติบโต (Growth Mindset) มองเห็นจุดเด่นของจิตวิทยา อันเป็นศาสตร์แห่งชีวิตที่ครอบคลุมทุก ๆ มิติของบุคคลที่จะสามารถนำไปบูรณาการใช้กับตนเองและคนอื่นได้ นอกจากนี้กระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมโอกาสได้รับรู้ถึงความสามารถของตนเอง ภาคภูมิใจในตนเอง ในขณะเดียวกันยอมรับและชื่นชมบุคคลอื่น ตลอดจนการที่รับรู้บุคคลต้นแบบ เช่น ศิษย์เก่าที่จบการศึกษา ประสบความสำเร็จและสร้างชื่อเสียง ความประทับใจมีส่วนช่วยหนุนเสริมให้ผูกพันยึดมั่นต่อสถาบันและหลักสูตร จึงจูงใจเรียนรู้ ซึ่งความยึดมั่นต่อวิชาการ วิชาชีพ และสถาบันที่สำเร็จการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ มีส่วนในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของนักศึกษาทั้งในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ และเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วให้ปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข พร้อมที่จะนำวิชาความรู้ ทักษะ ความสามารถ สมรรถนะไปใช้ได้อย่างเหมาะสม เหล่านี้สังเกตจาก รายการที่ว่า “3. แม้ว่าการเรียนจะยาก แต่ฉันก็พยายามทำให้สำเร็จ และ “24. ฉันรู้สึกว่าการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต” ที่นักศึกษาให้ค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนถึงความคิด ความรู้ ความ

เข้าใจ ความสนใจ มีเจตคติต่อจิตวิทยาในฐานะศาสตร์ที่จะนำไปใช้พัฒนาตนเอง ชุมชนและสังคมที่ยั่งยืน และนำความสำเร็จสู่ตนเองในระยะยาว นอกจากนี้ความผูกพันต่อสถานศึกษา นับเป็นแรงขับให้พัฒนาตนเอง และนำวิชาการที่ได้มาปรับใช้ให้เหมาะสม (Rojsonkram, 2010) กอปรทั้งอาจจะเป็นเพราะกระบวนการรกรับนักศึกษาที่ได้มีการประชาสัมพันธ์ มีกิจกรรม Roadshow ให้ทราบถึงทิศทางของแหล่งงานภายหลังเมื่อจบการศึกษาที่จะได้ออกไปประกอบอาชีพ จึงสร้างความตระหนักและเข้าใจบทบาทของตนเองในอนาคต จึงเป็นผลดีให้นักศึกษา “ใช้” ตนเองให้เติบโต ก้าวหน้า พัฒนาตนเองให้ถึงพร้อม อีกทั้งเป้าหมายของการพัฒนานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพตามมาตรฐานการเรียนรู้ นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ใช้ Soft Skills ในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงาน มีความกระตือรือร้น คิดบวก และความต้องการทำงานให้สำเร็จ (Schaufeli & Bakker, 2010) อาจเพราะคุณค่าและความรับผิดชอบที่นักศึกษาได้รับในขณะที่กำลังศึกษาผ่านประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม จากกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนที่คณาจารย์ได้เคยเชิญพัฒนา ตลอดจนโปรแกรม/โครงการ/กิจกรรมที่หลักสูตรได้จัดระหว่างเรียน เช่น โครงการภายในชั้นเรียน (Project Based Learning) โครงการระหว่างสถาบัน/หน่วยงานว่าด้วยทักษะการทำงานเป็นทีม (Team based learning) การช่วยเหลือ ส่งเสริมซึ่งกันและกัน เอื้ออาทรต่อกัน การแก้ปัญหา (Problem Based Learning) การแสดงความคิดเห็น การยอมรับ ฯลฯ และความสัมพันธ์ (Relationship) ผนวกกับความสนใจและชอบในรายวิชาต่าง ๆ อิทธิพลเพื่อน พี่น้องทั้ง 4 ชั้นปี และคณาจารย์ เป็นบรรยากาศแห่งความสุข ความผูกพันเหล่านี้ จึงส่งผลสู่การเติบโตภายในที่ยั่งยืน ให้นักศึกษายึดมั่นผูกพันในวิชาการและวิชาชีพของตนเอง สอดคล้องกับ Meesan (2014) ที่พบ ความผูกพันของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตอยู่ในระดับมาก

การประยุกต์ใช้จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะศาสตร์ทางจิตวิทยา เป็นวิทยาการที่ครอบคลุม “วงจรความเป็นมนุษย์” มีบทบาทสำคัญมีอิทธิพลกับทุกเพศ ทุกอาชีพ ทุกระดับการศึกษา เช่น อารมณ์ แรงจูงใจ เจตคติ บุคลิกภาพ เชาวน์ปัญญา การรับรู้ ความสนใจ ความขัดแย้ง ฯลฯ จึงสามารถประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ในการสร้างสัมพันธภาพและการทำงาน ศาสตร์จิตวิทยานำไปสู่การพัฒนางาน พัฒนาทักษะวิชาชีพ พัฒนาตนเอง และพัฒนาผู้อื่น ช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปอย่างราบรื่น บุคคลที่ใช้จิตวิทยาเพื่อการดำรงชีวิต จะมีความสามารถในการจัดการความเครียด อารมณ์ และสุขภาพจิต เข้าใจและเห็นคุณค่าตนเองและผู้อื่น มีแรงจูงใจเรียนรู้ สามารถบริหารความขัดแย้งตลอดจนปรับตัวต่อสังคม และการทำงาน เพื่อให้ดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างก้าวหน้าและเป็นสุข (Kuha, 2019) การศึกษาค้นคว้าที่พบว่า การประยุกต์ใช้จิตวิทยาเพื่อชีวิตอยู่ในระดับมาก นับเป็นความสำเร็จระดับหนึ่งที่นักศึกษาจะได้นำความรู้ “ศาสตร์แห่งตน และศาสตร์แห่งคน” นี้ไปใช้ประโยชน์ เพราะการที่มนุษย์จะเข้าใจผู้อื่นและมีชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ในสังคมจำเป็นที่จะต้องเข้าใจ เข้าถึง “ศาสตร์ความเป็นมนุษย์” เข้าใจว่าคนอื่นคิดเหมือนเราหรือไม่ คิดอย่างไร รู้สึกอย่างไร Tongkittipaporn (2013) กล่าวว่า ความรู้ทางจิตวิทยามีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ อาทิเช่น 1) ช่วยให้เข้าใจและรับรู้ตนเองได้ถูกต้องตามความจริง 2) ช่วยป้องกันเหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่จะบั่นทอนพัฒนาการหรือความพิการทางกาย ความเครียดและสุขภาพ 3) ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุความสำเร็จ 4) เสริมสร้างศิลปะการสื่อสารและการปรับตัวในชีวิตประจำวัน 5) ส่งเสริมทักษะการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลมากกว่าอารมณ์ 6) เสริมสร้างภาวะผู้นำ และการบริหารจัดการตนเอง และป้องกันความตึงเครียดจากการดำเนินชีวิตและการทำงาน 7) เสริมสร้างทักษะการปรับตัวให้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างเปี่ยมสุข 8) ช่วยให้ตระหนักถึงความสำคัญ มีทักษะการป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจิตตนเองให้ดีขึ้น เหตุนี้การเรียนรู้จิตวิทยาจึงมีผลในทุกๆ มิติของชีวิต นักศึกษาจึงเสมือนเป็น “ผู้มีหน้าตาใจเต็มกรอบ” สามารถใช้จิตวิทยา “ได้” และ “ประยุกต์” เป็น

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ที่พบว่า ทักษะทางจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญกับการคิดเชิงอนาคต (.01) ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพ (.001) และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต (.001) อภิปรายได้ว่าการคิดเชิงอนาคต ซึ่งเป็นคุณสมบัติของบุคคลที่มีทักษะการคิด สามารถจินตนาการในการ

คาดการณ์ต่ออนาคต ตระหนักเห็นสิ่งต่าง ๆ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ว่ามีความสัมพันธ์กัน มีแบบแผน สะท้อนได้จากความกระตือรือร้น ทุ่มเท จดจ่อ มุ่งงาน มีความยืดหยุ่นทางอารมณ์ จึงส่งผลให้นักศึกษามีสภาวะจิตใจที่เย็น มั่นผูกพันในวิชาชีพ สอดคล้องกับ Chen, Zeng, Chang & Cheung (2019) ที่ศึกษาครูระดับประถมศึกษา จำนวน 1,384 คน เมือง Chengdu city ประเทศจีน พบว่า ปัจจัยด้านความคิด ได้แก่ ความคิดเติบโต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก Wongkumsin (2018) พบว่า ความยืดหยุ่นผูกพันต่อวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของข้าราชการครูอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องจากการที่ครูมีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกจะเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ กำหนดเป้าหมายในการทำงานเพื่อให้บรรลุความสำเร็จ มีความหวัง มีความมั่นใจในการสอน และพัฒนาวิชาชีพครูให้มีความก้าวหน้า ตลอดจนมีมุมมองเชิงบวกในการทำงานและอุปสรรค สามารถปรับตัวกับปัญหาได้ และสร้างความสุขให้เกิดขึ้นในการทำงาน ซึ่งคุณสมบัติดังกล่าวส่งเสริมให้ครูมีความพร้อมในการพัฒนาตนเอง ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และการพัฒนาวิชาชีพให้เจริญก้าวหน้า Yalcin (2016) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อองค์กรกับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของครูระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น เมืองเอิร์ชชิน พบว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผลของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกต่อการคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต พบว่าระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกทั้ง 3 ระดับ กล่าวคือ สูง กลาง และต่ำ มีผลต่อตัวแปรตามทั้ง 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับสูง ส่งผลต่อการคิดเชิงอนาคต (.01) ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ (.001) และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิต (.001) เมื่อวิเคราะห์เชิงลึก พบว่า ยิ่งนักศึกษามีระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกสูงเพียงใด ยิ่งสามารถสะท้อนถึงคุณลักษณะการคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตมีทักษะในการกำหนดเป้าหมายเพื่อให้บรรลุความสำเร็จ รับผิดชอบ มีความหวัง มีความมั่นใจ และพัฒนาวิชาชีพตนเอง ตลอดจนมีมุมมองด้านบวกต่อชีวิตและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น สามารถปรับตัวกับปัญหาและรู้จักสร้างสุขนิสัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก เป็นสภาวะทางจิตใจของบุคคลที่แสดงถึงความเข้มแข็งและศักยภาพทางจิตใจที่ช่วยสร้างเสริม พฤติกรรมทางบวก (Srisawat, 2015) และเมื่อนำมารวมกันเป็นตัวแปรเดียวแล้วจะมีประสิทธิภาพในการทำนายผลการปฏิบัติงานของบุคคลได้ดีกว่าแยกกันในแต่ละองค์ประกอบ (Luthans, Youssef, Avolio & Norman, 2007) สอดคล้องกับข้อมูลนักศึกษากลุ่มตัวอย่างในการศึกษารังนี้ก็จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในระดับสูง (114 คน หรือ 69%) ที่ต่างได้ผ่านการเรียนการสอนจากคณาจารย์ผู้สอนที่ทำให้ผู้เรียนผูกพันวิชาการ และมีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ซึ่งเป็น “Soft Science” ย่อมสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนผูกพัน มีแรงจูงใจพร้อมรับมือกับความท้าทายในอนาคต (Buck & Robertson, 2008) คุณสมบัติที่ดีนี้จึงส่งผลต่อตัวแปรตามทั้ง 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติไปด้วย ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงควรไม่เพียงแต่นำแนวทางพัฒนาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกเท่านั้น หากแต่อาจมีขั้นตอนและวิธีการแตกต่างกันตามหน่วยงาน ทุ่มเท พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบเพื่อปรับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 4 ด้าน ได้แก่ ความเชื่อมั่นในความสามารถ การมองโลกในแง่ดี ความหวัง และความยืดหยุ่นทางอารมณ์ ก็จะเอื้อให้มิตักขะการคิดเชิงอนาคต ความยืดหยุ่นผูกพันในวิชาชีพ และการประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษามากตามไปด้วย

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความยืดหยุ่นทางอารมณ์ ดังนั้นคณะ และหลักสูตร จึงควรรักษาระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกไว้อย่างต่อเนื่องด้วยการจัดกิจกรรม/โครงการในระหว่างเรียน ให้ประสบการณ์บูรณาการความรู้ในห้องเรียนสู่บริบทการทำงาน ใช้สถานการณ์จำลอง การทำงานเป็นทีม และตัวแบบ ฝึกสะท้อนทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้นักศึกษาเรียนรู้ ตระหนักว่าไม่มีปัญหาใดที่ไม่สามารถแก้ได้ และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์

2. การคิดเชิงอนาคตของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านการรวบรวมข้อมูลก่อนการตัดสินใจ และด้านการยอมรับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นกระบวนการวางแผนเชิงรุก จึงอาจเริ่มต้นตั้งแต่การคัดเลือกจากผู้เรียนเข้าหลักสูตร เช่น การใช้เครื่องมือ/แบบประเมินต่างๆ เพื่อเป็นเกณฑ์เลือกรับนักศึกษาใหม่ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม หรือมีข้อมูลในการวางแผนการพัฒนาขณะเข้ามาศึกษา ก็จะช่วยทำให้ทราบทิศทางในการพัฒนาต่อต่อไป

3. ความยึดมั่นผูกพันในวิชาชีพของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความจดจ่อใส่ใจ ดังนั้นอาจจะใช้กลไกและกลยุทธ์ในการเรียนการสอนที่หลากหลาย สร้างแรงจูงใจ จัดกิจกรรมที่น่าสนใจ ให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนความสามารถในการกำหนดเป้าหมาย แยกแยะแนวทางเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น และตระหนักรับผิดชอบ ให้นักศึกษาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม มีวินัยและมุ่งมั่น

4. การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อชีวิตของนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้จิตวิทยา และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะชีวิตทั้งด้านร่างกาย อารมณ์และจิตใจ ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีศิลปะในการดำรงชีวิต เช่น การฝึกฝนตนเอง หรือจัดโปรแกรมฝึกอบรม ฝึกความอดทน ฝึกรู้เท่าทัน ยับยั้งอารมณ์ของตน และฝึกให้กำลังใจตนเองเมื่อเกิดปัญหา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกกับสถาบันอื่น ๆ ในระดับอุดมศึกษาในบริบทเดียวกันว่าผลการทำนวยมืองค์ประกอบทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่เหมือนหรือแตกต่างจากผลการวิจัยนี้อย่างไร

2. ควรมีการศึกษาความผูกพันของนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรกับศิษย์เก่า เพื่อนำผลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร รวมถึงการศึกษาปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติมที่อาจส่งผลต่อความผูกพันของนักศึกษา

3. ควรมีการศึกษาต่อยอดไปสู่ความผูกพันในระดับคณะ และมหาวิทยาลัย เพราะเป็นสิ่งสำคัญข้อมูลที่ได้ อาจมีส่วนในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของนักศึกษา พร้อมกับนำวิชาความรู้ที่ได้ศึกษา มาปรับใช้กับการทำงานได้ชุมชนได้อย่างเหมาะสม

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ให้ทุนอุดหนุนทำวิจัย

References

- Abbas, M., & Raja, U. (2011). Impact of Psychological Capital on Innovative Performance and Job Stress, *Canadian Journal of Administrative Sciences*, 32(2), 73-140. DOI: 10.1002/cjas.1314.
- Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy: The Exercise of Control*. New York: W.H. Freeman and Company.
- Buck, C., & Robertson, J. (2008). Positive Psychology and Student Engagement. *Journal of Cross-Disciplinary Perspectives in Education*, 1(1), 28-35.
- Chen, X., Zeng, G., Chang, E., & Cheung, H. Y. (2019). What Are the Potential Predictors of Psychological Capital for Chinese Primary School Teachers. *Front. Educ*, 4(50), 1-8. | doi.org/10.3389/educ.2019.00050
- Choochom, O. (2016). A Causal Relationship Model of Teachers' Work Engagement. *International Journal of Behavioral Science*, 11(2), 143-152.

- Cronbach, J. (1951). Coefficient Alpha and the Internal Structure of Tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Harinpolsiti, B., Srisawat, P., & Voracharoensri, S. (2018). The Enhancement of Positive Psychology Capital of Vocational Students Through Rational Emotive Behavior Group Counseling. *Journal of Industrial Education, Faculty of Education, Srinakharinwirot University*, 12(1), 56-73. (in Thai)
- Hinkle, E. (1998). *Applied Statistics for the Behavioral Sciences*. New Delhi: India Book Store.
- Kaowsomboon, W. (2015). *Factors Influenced the Decision to Study the Graduate Level at Thaksin University*. Retrieved December 5, 2020 from http://www.tsu.ac.th/grad/report_/files/06044949200949.doc. (in Thai)
- Kuha, A. (2019). *Psychology for Daily Life* (3rd). Songkhla: Neopoint (1995). (in Thai)
- Larson, M., & Luthans, F. (2006). Potential Added Value of Psychological Capital in Predicting Work Attitudes. *Journal of Leadership & Organizational Studies*, 13(2), 75-92.
- Luthans, F., Avolio, J., Avey, B., & Norman, M. (2007). Positive Psychological Capital: Measurement and Relationship with Performance and Satisfaction. *Personnel Psychology*, 60, 541-572.
- Meesan, N. (2014). Institutional Commitment of Students in Dhurakij Pundit University. *Suthiparithat*, 28(88), 255-270. (in Thai)
- Moonkum, S. (2010). *Strategy of Analysis Teaching*. (5th Ed.). Bangkok: Pappim. (in Thai)
- Pawawimon, A. (2016). *Cooperative and Work, Integrated Education, Smart Graduate*. Retrieved December 25, 2020 from <http://wil.crru.ac.th/files/Dr.Aorasa.pdf> (in Thai)
- Poohongthong, J. (2018). Transformative Learning, Teaching, Higher Education. *Journal of Behavioral Science*, 24(1), 163-182. (in Thai)
- Prakmuong, S. (1997). Satisfaction of Teacher and Students Toward Educational Reform Agriculture for Life in Agricultural Technology College in Southern Region. *M.A.Thesis*. Prince of Songkla University. (in Thai)
- Rew. L. (2005). *Adolescent Health: A Multidisciplinary Approach to Theory Research and Intervention*. USA: Sage Publications.
- Rojsongkram, S. (2010). *Factors Relating to the Participation in Activities of Mahidol University International College Students*. Retrieved 2 November 5, 2020 from <http://www.sure.su.ac.th:8080/xmlui/handle/123456789/9632> (in Thai)
- Schaufeli, B., & Bakker, B. (2010). "Defining and Measuring Work Engagement: Bringing Clarity to the Concept". In A. B. Bakker (Ed.) & M. P. Leiter, *Work engagement: A Handbook of Essential Theory and Research*. Psychology Press.
- Schaufeli, W., Salanova, M., González-Romá, V., & Bakker, A. (2002). The Measurement of Engagement and Burnout: A Two Sample Confirmatory Factor Analytic Approach. *Journal of Happiness Studies*, 3, 71-92.
- Srisawat, P. (2015). A Study and Enhancement of Psychological Capital of University Students Through Group Counseling. *Jr of Educational Research Srinakharinwirot University*, 9(2), 131-146. (in Thai)

- Tantiwiwat, S. (2017). Positive Psychology Capital: Development Implication and Challenging. *Journal of Behavioral Science for Development*, 9(1), 277-290. (in Thai)
- Tongkittipaporn, J. (2013). *General Psychology*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Trubprawong, K. (2013). Humanization: is it Absolute? *Executive Journal*, 33(2), 26-34.
- Vanichbancha, K. (2009). *Advanced Statistical Analysis with SPSS for Window (7th ed.)*. Bangkok, Thailand: Chulalongkorn University Book Center. (in Thai).
- Vanno, V. (2018). Needs Assessment of Academic Positive Psychology Capital of Thai University Students. *Journal of Humanities*, 40(2), 74-83. (in Thai)
- Wehmeyer, L. (1986). *Futuristics*. New York: A Growth Company.
- Wongkumsin, T. (2018). Positive Psychological Capital, Psychological, Well-Being and Professional Engagement of Government Teachers under the Bangkok Metropolitan Administration School. *Jr of Social Science and Humanities*, 44(2), 211-248. (in Thai)
- Yalcin, S. (2016). Analyzing the Relationship Between Positive Psychological Capital and Organizational Commitment of the Teachers. *International Education Studies*, 9(8), 20.